EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 9.11.2005
KOM(2005) 557 lõplik

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga loodud Euroopa partnerluses sisalduvate põhimõtete, prioriteetide ja tingimuste kohta

(komisjoni esitatud)

{SEK(2005) 1425}

SELETUSKIRI

19. - 20. juunil 2003. aastal kinnitas Euroopa Ülemkogu Thessalonikis uuesti oma otsust toetada täielikult ja tõhusalt Lääne-Balkani riikide Euroopa perspektiivi. Ülemkogu kiitis heaks nõukogu 16. juuni 2003. aasta järeldused Lääne-Balkani riikide kohta, kaasa arvatud lisa „Lääne-Balkanit käsitlevad Thessaloniki tegevussuunised: Euroopa integratsiooni poole“, millega sai alguse Euroopa partnerlus kui Lääne-Balkani riikide Euroopa perspektiivi realiseerimise vahend.

2004. aasta alguses esitles komisjon esimest partnerlust endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga. Nõukogu kiitis nimetatud partnerluse heaks 14. juunil 2004. Komisjon peab asjakohaseks endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemistaotlust käsitleva arvamuse tulemuste põhjal kõnealust esimest partnerlust ajakohastada.

Kõnealune uuendatud Euroopa partnerlus põhineb nõukogu 22. märtsi 2004. aasta määrusel (EÜ) nr 533/2004. Kõnealuses partnerluses on loetletud riigi edasise Euroopa Liitu integreerumisega seotud lühikese ja keskmise tähtajaga prioriteedid. Riigilt oodatakse Euroopa partnerlusse oma panuse andmist, valmistades Euroopa partnerluse prioriteetide saavutamiseks ette ajakava ja konkreetsed meetmed. Komisjon jälgib regulaarselt prioriteetide rakendamisel tehtud edusamme arenguaruannete abil ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi raames loodud struktuuride kaudu.

Euroopa partnerluse prioriteedid peaksid olema aluseks ühenduse finantsabi kavandamisele. Finantsabi andmine jätkub asjakohaste finantsinstrumentide raames, eelkõige nõukogu 5. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 2666/2000 alusel.

Nõukogu määrusel puudub finantsmõju. Pidades silmas eespool toodut, teeb komisjon nõukogule ettepaneku võtta vastu lisatud nõukogu otsuse eelnõu.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga loodud Euroopa partnerluses sisalduvate põhimõtete, prioriteetide ja tingimuste kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu määrust (EÜ) nr 533/2004 Euroopa partnerluse loomise kohta stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi raames, eriti selle artiklit 2[1],

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu kiitis heaks Euroopa partnerluse loomise Lääne-Balkani riikide Euroopa tulevikuväljavaadete teostamise vahendina stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi raames.

(2) Määruse (EÜ) nr 533/2004 artiklis 2 on sätestatud, et nõukogu peab otsustama nii Euroopa partnerluse põhimõtete, prioriteetide ja tingimuste kui ka neis tehtavate järgnevate muudatuste üle.

(3) 14. juunil 2004 kiitis nõukogu heaks esimese Euroopa partnerluse endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga[2]. On asjakohane kõnealust partnerlust ajakohastada, et teha endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemistaotluse kohta esitatud arvamuse tulemuste põhjal kindlaks uued prioriteedid edasiseks tööks.

(4) Määruses (EÜ) nr 533/2004 osutati, et Euroopa partnerluse järelmeetmed tagatakse stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi alusel kehtestatud mehhanismide abil.

(5) Euroopa Liiduga edasise integreerumise ettevalmistamiseks peaks endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik Euroopa partnerluse prioriteetide saavutamiseks töötama välja ajakava ja konkreetsed meetmed.

---

[1] ELT L 86, 24.3.2004, lk 1.

[2] 2004/518/EÜ:Nõukogu otsus, 14. juuni 2004, millega sätestatakse endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi Euroopa partnerluse põhimõtted, prioriteedid ja tingimused (ELT L 222, 23.6.2004, lk 20).

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Kooskõlas määruse (EÜ) nr 533/2004 artikliga 1 on endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi Euroopa partnerluse põhimõtted, prioriteedid ja tingimused sätestatud käesoleva otsuse lisas, mis on käesoleva otsuse lahutamatu osa.

Artikkel 2

Euroopa partnerluse rakendamist kontrollitakse stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi alusel kehtestatud mehhanismide kaudu, eelkõige komisjoni esitatavate aastaaruannete abil.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA

ENDINE JUGOSLAAVIA MAKEDOONIA VABARIIK,

2005. AASTA EUROOPA PARTNERLUS

1. SISSEJUHATUS

Euroopa Ülemkogu kiitis heaks Euroopa partnerluse loomise Lääne-Balkani riikide Euroopa tulevikuväljavaadete teostamise vahendina stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi raames.

Nõukogu kiitis heaks esimese partnerluse endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga 14. juunil 2004. aastal. Kõnealust esimest partnerlust on asjakohane endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemistaotlust käsitleva komisjoni arvamuse põhjal ajakohastada. Teises Euroopa partnerluses määratakse uued tegevuse prioriteedid.

Uued prioriteedid kohandatakse riigi konkreetsetele vajadustele ning ettevalmistuse etapile ja vajaduse korral neid ajakohastatakse. Samuti antakse Euroopa partnerlusega riigile rahalise abi osutamise suunised.

Endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigilt loodetakse, et ta võtab Euroopa partnerluse prioriteetide järgimiseks vastu plaani, kaasa arvatud ajakava ja konkreetsed meetmed.

2. PÕHIMÕTTED

Stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi raames määratakse Lääne-Balkani riikide Euroopa kurss kuni nende liitumiseni tulevikus.

Endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi jaoks kindlaksmääratud põhiprioriteedid on seotud tema võimega täita Euroopa Ülemkogu kehtestatud 1993. aasta Kopenhaageni kriteeriume ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi tingimusi, eriti nõukogu 29. aprilli 1997. aasta ja 21.-22. juuni 1999. aasta järeldustes määratletud tingimusi, 24. novembri 2000. aasta Zagrebi tippkohtumise lõppdeklaratsiooni sisu ja Thessaloniki arengukava.

3. PRIORITEEDID

Kõnelauses Euroopa partnerluses loetletud prioriteedid on valitud eeldusel, et on reaalne loota, et lähiaastate jooksul saab riik neid täita või neid oluliselt edendada. Eristatakse lühiajalisi prioriteete, mille saavutamist eeldatakse ühe kuni kahe aasta jooksul, ja keskmise tähtajaga prioriteete, mille saavutamist eeldatakse kolme kuni nelja aasta jooksul. Prioriteedid käsitlevad õigusakte ja nende rakendamist.

Võttes arvesse *acquis'* rakendamise ja täitmise tagamisega seotud olulisi kulutusi ning ka ELi nõuete keerukust teatavates valdkondades, ei sisalda partnerlus nimetatud etapis kõiki tähtsaid ülesandeid. Tulevased partnerlused hõlmavad edasisi prioriteete kooskõlas riigi edusammudega.

Peamised lühiajalised prioriteedid on kindlaks määratud ja grupeeritud punkti 3.1 alguses. Kõnealuste prioriteetide järjekord ei tähenda nende tähtsuse järjekorda.

3.1. Lühiajalised prioriteedid

Peamised prioriteedid

– Rakendada seoses järgmiste valimistega õigeaegselt OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo antud soovitusi valimisprotsessi kohta.

– Võtta vastu politseiseadus.

– Võtta vastu põhiseaduse parandused, mis on vajalikud kohtusüsteemi reformimiseks kooskõlas Veneetsia komisjoni soovitustega. Võtta vastu ja rakendada meetmed, mis on vajalikud kohtunike sõltumatuse tugevdamiseks (eelkõige justiitsnõukogu ja nende liikmete valimissüsteemi reformimine), tugevdada kohtunike ja prokuröride koolitussüsteemi, parandada kohtuasjade koormuse reguleerimist ja vähendada mahajäämust.

– Lihtsustada äriühingute registreerimise ja litsentseerimise menetlusi muu hulgas rakendades äriühingute registreerimisel ainukontrolli süsteemi.

– Tagada stabiliseerimis- ja assotsieerumislepinguga võetud kohustuste rakendamine, eelkõige elektroonilise side ja tolli valdkonnas.

Poliitilised kriteeriumid

DEMOKRAATIA JA ÕIGUSRIIK

– Tugevdada õigusriiki üle kogu territooriumi, eelkõige reformide õigeaegse rakendamisega õiguskaitseorganites.

Valimised

– Lahendada valimisprotsessis tuvastatud puudused ning kindlustada vaba ja õiglane protsess järgmistel parlamendivalimistel.

– Algatada kriminaalmenetlused pettuste ja eeskirjade eiramise puhul.

Avalik haldus

– Rakendada täielikult riigiteenistujate seadust. Apolitiseerida riigiteenistujate ja muude riigiesindajate värbamine ja karjääri arendamine ning võtta kasutusele tulemustel põhinev karjääri süsteem.

– Parandada halduslikku läbipaistvust

– Võtta vastu ja rakendada seadus, mis tagab üldsuse juurdepääsu teabele.

– Kindlustada riigiteenistujate eetika koodi tõhus rakendamine.

– Kindlustada kõikide riigiorganite nõuetekohane kooostöö ombudsmaniga ja parandada tema soovituste põhjal järelmeetmeid.

– Luua läbipaistvad ning vastutustundlikud kohalikud omavalitsused ja arendada detsentraliseeritud fondide haldamisel sisekontrolli ja auditeerimist.

Kohtusüsteem

– Tagada kohtusüsteemi reformi strateegia ja tegevuskava õigeaegne rakendamine, et tugevdada kohtusüsteemi sõltumatust, parandada kohtute tõhusust ja tugevdada kohtusüsteemi üldist suutlikkust.

– Parandada tsiviilasjade arutamist ning luua tõhus kohtukutsete süsteem ja nende kättetoimetamine.

Korruptsioonivastased põhimõtted

– Rakendada täielikult korruptsioonivastase riikide rühma (GRECO) soovitused.

– Parandada riigiotsuste ja riigivara haldamise läbipaistvust (kaasa arvatud riigi maaomand, kontsessioonid ja riigihanked).

– Rakendada riikliku korruptsioonivastase võitluse komisjoni algatatud soovitusi ja parandada jätkuvalt koostööd ja kooskõlastamist õiguskaitseorganite vahel.

– Vaadata uuesti läbi teatavate riigiametnike diskretsionaarsed õigused ja võtta vastu selged eeskirjad huvide konfliktide kohta.

– Tagada poliitiliste parteide rahastamist ja ametnike varade kontrolli käsitlevate õigusaktide rakendamine ja rikkumiste korral rakendada tõhusaid sanktsioone.

– Teha avaliku elu põhivaldkondades kindlaks korruptsiooni ulatus, et tagada tõhusate ennetus- ja tuvastusmeetmete rakendamine.

– Tõhustada korruptsiooniasjadega tegelevate politseiuurijate ja prokuröride suutlikkust. Tagada piisav koostöö riigiprokuröri ja riikliku korruptsioonivastase võitluse komisjoni vahel.

Ohridi raamleping

– Tagada kooskõlas raamlepinguga vastu võetud õigusraamistiku tõhus rakendamine.

– Viia lõpule vajaliku õigusraamistiku loomine detsentraliseerimisprotsessi rakendamiseks ja tagada, et kohalikel omavalitsustel on oma pädevuse täitmiseks vajalikud vahendid.

– Võtta vastu keskmise tähtajaga strateegiline plaan avalik-õiguslikes asutustes (kaasa arvatud kohtusüsteem) ja riigiettevõtetes vähemuste tasakaalustatud esindatuse kohta ning hakata seda plaani rakendama.

INIMÕIGUSED JA VÄHEMUSTE KAITSE

– Täita täielikult Euroopa inimõiguste konventsiooni, piinamise ja ebainimlikul või alandaval moel kohtlemise või karistamise vältimise konventsiooni ning teisi asjakohaseid rahvusvahelisi konventsioone.

– Tugevdada koostööd siseministeeriumi ja ombudsmani vahel.

– Võtta vastu seadus side pealtkuulamise kohta.

– Rakendada täielikult eeskirju, mis käsitlevad eetikat, sisekontrolli ja ametialaseid standardeid õiguskaitse-, kohtu- ja vanglaorganites.

– Edendada politsei, kohtunike, prokuröride ja teiste õiguskaitseorganite teadlikkust inimõigustega seotud kohustustest ja tagada, et need täidavad nimetatud kohustusi kooskõlas rahvusvaheliste nõuetega.

– Tagada selle põhiseadusliku põhimõtte rakendamine, mis on seotud usuliste rühmade ja gruppide lahutamisega riigist, ja vaadata uuesti üle usulisi ühendusi ja rühmi käsitlev õigusraamistik.

– Võtta vastu ja rakendada uus ringhäälinguseadus, et tagada ringhäälinguorganisatsioonide sõltumatus ja teenuse kvaliteet.

– Edendada vähemuste kaitset ja austust nende suhtes vastavalt Euroopa inimõiguste konventsioonile ja Euroopa Nõukogu rahvusvähemuste kaitse raamkonventsioonis sätestatud põhimõtetele kooskõlas ELi liikmesriikide parimate tavadega.

– Jätkuvalt edendada etniliste ühenduste juurdepääsu haridusele.

PIIRKONDLIKUD PROBLEEMID JA RAHVUSVAHELISED KOHUSTUSED

– Tagada regionaalne koostöö ja heanaaberlikud suhted.

– Sõlmida naaberriikidega lepingud, mis käsitlevad eelkõige vabakaubandust, piiriülest koostööd, organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemist, inimkaubandust ja inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamist, õigusalast koostööd, piirikorraldust, keskkonda, transporti ja energeetikat ning neid lepinguid ka rakendada.

Majanduslikud kriteeriumid

– Tugevdada ettevõtjate õiguskindlust. Kiirendada kohtumenetlusi ja selgitada omandiõigusi. Võtta otsustavaid samme maa ja kinnisvara registreerimise lõpuleviimiseks.

– Tugevdada riigi suutlikkust lahendada kaubanduslikke vaidlusi.

– Tagada, et haldusotsused põhinevad läbipaistvatel põhimõtetel ja et kaalutlusõigusel põhinevad otsused kuuluvad tõhusale halduslikule ja kohtulikule läbivaatamisele.

– Parandada üldist ettevõtluskeskkonda, tugevdades õigusaktide rakendamist ja nende täitmist muu hulgas sellistes valdkonnades nagu auditeerimine ja ettevõtete raamatupidamine. Parandada riigi atraktiivsust kodumaiste ja välisinvestorite jaoks.

– Lühendada pankrotiprotsessi kestust, kõrvaldada mahajäämus seoses kuhjunud pankrotiprotsessidega ja vähendada mahajäämust ettevõtete puhul, kes on pankrotis, kuid ei ole likvideeritud.

– Tagada kõikide maksumaksjate võrdne kohtlemine. Lahendada probleem, mille puhul kus teatavatele maksumaksjatele lubatakse maksude ja sotsiaalkindlustusmaksude mittemaksmist. Likvideerida mahajäämus maksuvõlgade ja sotsiaalkindlustusmaksude maksmise osas. Tagada nende üksikisikute ja ettevõtete tõhus kohtulikule vastutusele võtmine, kes osalesid püramiidmaksupettuste süsteemis.

– Viia lõpule turu liberaliseerimine. Eelkõige jätkata erastamisprotsessi ja võrgutööstuse liberaliseerimist.

– Tegeleda töötuse probleemiga ja toetada uute töökohtade loomist. Tagada uue tööseaduse ja tööhõiveameti reformide kiire rakendamine. Teha jätkuvalt uusi algatusi töökohtade loomise edendamise jaoks, eelkõige naiste ja noorte jaoks.

– Tugevdada usaldatavuse ja järelevalve standardeid panganduses ja kindlustuses.

– Jätkata finantssektori õigusraamistiku ühtlustamist ja tagada selle kiire rakendamine, et kindlustada eelkõige kiire järelejõudmine rahvusvahelistele standarditele ja tavadele.

– Jätkata riigi rahanduse juhtimise parandamist. Eelkõige rakendada rahandusalast detsentraliseerimist ja jätkata riigiteenistujate paindliku palgasüsteemi rakendamist.

Võime võtta liikmelisusest tulenevaid kohustusi

Kaupade vaba liikumine

– Viia lõpule olemasoleva institutsioonilise raamistiku ümberkorraldamine, et tagada reguleerimise, akrediteerimise, standardiseerimise ja toodete sertifitseerimise toimingute lahusus.

– Kiirendada Euroopa standardite vastuvõtmist.

– Võtta vastu õigusaktid vastavushindamisasutuste määramise ja nendest teatavakstegemise kohta ning luua toimiv vastavushindamise infrastruktuur.

– Võta vastu uus tooteohutuse seadus.

– Arendada välja turu järelevalve struktuur, mida nõutakse *acqui's* seoses kaupade vaba liikumisega.

– Jätkata tööd vana ja uue ning globaalse lähenemisviisi direktiivide ülevõtmist.

Kapitali vaba liikumine

– Jätkuvalt tugevdada rahapesuvastast raamistikku, eelkõige tõstes aruandvate asutuste teadlikkust ja luues asjaomastes asutustes usaldusväärne õigusaktide järgimine. Rakendada rahapesu ja terrorismi rahastamist käsitlevat riiklikku strateegiat.

Riigihanked

– Ühtlustada riigihankeid käsitlevaid õigusakte *acquis'ga*, eelkõige kommunaalteenuste sektoris.

– Tagada tõhus parandusmeetmete süsteem, eelkõige nende osas, kellel on õigus parandusmeetmetele, pikendades kaebuste esitamise tähtaegu.

– Suurendada avaliku sektori teadlikkust riigihangete eeskirjadest ja suurendada avaliku sektori poolt riigihangete eeskirjadest kinnipidamist.

– Luua riigihangete büroo vastava personali ja seadmetega, pidades silmas selle osatähtsust korruptiivse tegevuse avastamisel.

Äriühinguõigus

– Jätkata äriühingute registreerimise protsessi reforme, et vähendada keerukaid ja pikki protseduure.

– Tagada raamatupidamis- ja finantsaruandluse nõuetekohane täitmine. Tagada rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite rakendamine.

– Tagada, et raamatupidamisstandardite komitee hakkaks toimima.

Intellektuaalomandi seadus

– Tagada õigusaktide järgimine intellektuaal- ja tööstusomandi õiguste kaitse valdkonnas. Tagada, et trahve ja muid sanktsioone rakendatakse tõhusalt ja neil on hoiatav mõjuel eesmärgil määrata adekvaatsed ressursid õiguskaitse, vastutusele võtmise ja kohtute tasandil.

Konkurents

– Tagada õigusaktide järgimine monopolivastase võitluse ja riigiabi kontrolli valdkonnas. Usaldada konkurentsi kaitsmise komisjonile seaduse täitmiseks tõhusad vahendid ja tagada riigiabi komisjoni sõltumatus, kindlustades komisjonile adekvaatse personali ja hooned.

– Luua kõikide kehtivate abimeetmete kohta täielik nimistu ja aruandlus.

– Jätkuvalt ühtlustada õigusakte ELi konkurentsialaste õigusaktidega ja ELi riigiabi eeskirjadega.

– Tõsta riigiasutuste ja ettevõtlussektori teadlikkust.

Finantsteenused

– Tugevdada rahandussektorit, eelkõige kindlustussektorit ja väärtpaberiturge käsitlevaid õigusakte ja asjaomast järelevalve raamistikku, kaasa arvatud täitmise tagamist.

– Luua kindlustussektoris iseseisev ja nõuetekohase personaliga järelvalve asutus.

Infoühiskond ja meedia

– Lõpetada stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu rikkumine, võttes kõik vajalikud meetmed, et täita elektrooniliste sidevõrkude liberaliseerimise kohustust, mis hõlmab kõikide vajalike teiseste õigusaktide vastuvõtmist, ja reguleerivate organite edasist tugevdamist.

– Tagada olulise turujõuga ettevõtjate konkurentsi soodustavad meetmed.

– Tagada, et meediat käsitlevad õigusaktid on kooskõlas Euroopa Nõukogu ja komisjoni 2005. aasta maikuu ühise ekspertiisi soovitustega.

– Tagada, et laimu käsitlevad õigusaktid vastavad Euroopa standarditele.

– Tugevdada elektroonilise meedia nõukogu sõltumatust ja haldussuutlikkust.

Põllumajandus ja maaelu arendamine

– Kiirendada põllumajandusliku maa kinnisvarakatastrisse kandmist.

– Võtta vastu vajalikud õigusaktid ja luua sobivad haldusstruktuurid ELi nende instrumentide kasutamiseks, mis on seotud maaelu arendamisega, sealhulgas valmistada ette maaelu arendamise makseasutuse rajamine.

Toiduohutus, veterinaaria- ja fütosanitaaria põhimõtted

– Jätkata õigusaktide ühtlustamist veterinaariat ja fütosanitaariat käsitleva *acquis'ga.*

– Tugevdada veterinaarteenistuse suutlikkust kesk- ja kohalikul tasandil, et luua toimiv ELiga ühtesobiv kontrollsüsteem, eelkõige impordi kontrollimiseks. Tugevdada juhtimist ja inspektorite väljaõpet.

– Luua veiste ja muude asjaomaste loomaliikide kindlaksmääramise ja registreerimise süsteem.

– Jätkuvalt ühtlustada loomahaiguste ja loomade tervisekontrolli süsteeme nii ELi seadusandlike ja institutsionaalsete nõuetega kui ka A-nimekirja haiguste situatsiooniplaaniga.

– Valmistada ELi nõuete täitmiseks ette toiduainete töötlemise ettevõtete moderniseerimise töökava.

Transpordi põhimõtted

– Jätkata ühtlustamist maanteetranspordi *acquis'ga,* eelkõige seoses turule juurdepääsuga, ohtlike ainete transpordiga, sotsiaalse ja fiskaalse *acquis'ga.*

– Luua raudteesektoris reguleeriv organ, mis on sõltumatu infrastruktuuri juhist ja raudtee-ettevõtetest. Luua ohutusamet, kes väljastab ohutustõendeid. Ühtlustada õigusakte ELi eeskirjadega, mis käsitlevad ohtlike ainete transporti raudteel.

– Jätkata ohutuseeskirjade ja turul opereerimise eeskirjade ühtlustamist lennunduses. Tugevdada tsiviillennundusameti haldussuutlikkust.

– Sõlmida Euroopa ühtse õhuruumi leping koos protokolliga, mis käsitleb ELi lennundusalaste õigusaktide rakendamise üleminekumeetmeid.

– Jätkata Kagu-Euroopa transpordi piirkondliku tuumvõrgu väljaarendamist käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi rakendamist.

Energeetika

– Alustada elektri ja gaasi siseturgu, energia tõhusust ja taastuvaid energiaallikaid käsitlevate õigusaktide ühtlustamist *acquis'ga,* et avada energiaturg järk-järgult konkurentsile.

– Tugevdada energia regulatiivkomisjoni sõltumatust.

– Alustada energiaühenduse lepingu rakendamist.

– Tõhustada kõikide energiasektorite haldussuutlikkust.

Maksukorraldus

– Suurendada haldussuutlikkust maksuseaduste rakendamisel ja võidelda maksupettuste vastu.

– Võtta struktuurseid meetmeid, et kiiresti reformida kontrollimise põhimõtteid ja parandada kontrollimise suutlikkust.

– Töötada välja auditeerimise strateegia ja adekvaatsed IT-süsteemid.

– Parandada tubakatoodete maksustamiskorda, et lõpetada ebavõrdsus kodumaiste ja importtoodete vahel.

– Järgida äriühingute maksustamise juhendi põhimõtteid ja tagada, et uued maksumeetmed on nende põhimõtetega kooskõlas.

Statistika

– Tugevdada riigi statistikaameti suutlikkust, et viia õigeaegselt läbi põllumajandusloendus ja äriühingute loendus ja jätkuvalt arendada rahvamajanduse arvepidamist ja vastavat statistikat. Tõhustada põllumajandusstatistika kogumist ja töötlemist kooskõlas ELi standardite ja metodoloogiaga.

– Parandada riigi statistikaseadust ja harmoniseerida see täielikult ELi standarditega ning luua nõuetekohased tingimused statistika *acqui'* rakendamiseks.

Ettevõtete ja tööstuse põhimõtted

– Jätkata Euroopa väikeettevõtjate harta rakendamist. Võtta väljaõppe ja konsultatsiooniteenuste jaoks kasutusele kviitungid. Teha väikeettevõtetele äritegevuse alustamisel maksusoodustusi. Parandada väikeettevõtete toetamise ja esindamise võimalusi.

– Hakata süstemaatiliselt hindama uute eeskirjade mõju ettevõtetele.

– Kindlustada laenugarantii fondi loomine ja selle professionaalne sõltumatu juhtimine.

– Tagada e-allkirja käsitlevate õigusaktide tõhus rakendamine.

Regionaalpoliitika ja struktuurivahendite koordineerimine

– Töötada välja laiaulatuslik ja ühtne strateegia ja regionaalarengu seaduseelnõu.

– Teha kindlaks partnerluste struktuurid, tagades tiheda koostöö asjaomaste huvigruppide vahel nii riigi kui ka piirkondlikul tasandil.

Õigus, vabadus ja turvalisus

– Võtta vastu piiri järelevalve seadus, kaasa arvatud sätted integreeritud piirikorralduse strateegia kohta, ja välismaalaste seadus ning rakendada neid seadusi. Rakendada integreeritud piirikorralduse tegevuskava. Valmistada kõikides piirikontrollipunktides kasutamiseks ette käsiraamatud, mis vastavad Schengeni käsiraamatule.

– Töötada välja piirikorralduse peamised andmebaasid ja tagada nende ühendatus. Moderniseerida dokumentide analüüsi ja piirijärelvalve seadmeid. Võtta kasutusele kõrge kvaliteediga reisi- ja isikut tõendavad dokumendid. Korraldada Kaitseministeeriumist ületulnud personalile mitmeaastase väljaõppeprogrammi alusel täiendav väljaõpe.

– Jätkata politseireformi tegevuskava rakendamist. Tagada adekvaatne rahastamine ja väljaõpe. Tugevdada koordineerimist ja koostööd politseiasutuste vahel ja politsei ja korrakaitseorganite vahel.

– Töötada politseis välja laiaulatuslik inimressursse ja väljaõpet käsitlev strateegia ning rakendada seda. Moderniseerida seadmeid, eelkõige uurimise erivaldkondades.

– Jätkata organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemisele suunatud meetmete rakendamist. Luua asutustevaheline integreeritud jälitussüsteem, et võidelda organiseeritud kuritegevuse, sealhulgas inimkaubanduse, relvade ja narkootikumidega kauplemise vastu.

– Töötada välja riiklik narkootikumide strateegia kooskõlas ELi narkootikumide strateegiaga aastateks 2005—2012 ja tugev jälitusüksus ning tagada väljaõpe jälitustegevuse alal. Tagada adekvaatsed ressursid tunnistajakaitseks. Tugevdada arvutikuritegude uurimise suutlikkust.

Keskkond

– Parandada õigusaktide rakendamist ja keskkonnaseiret.

– Tugevdada keskkonnainspektsiooni ja muid täitevasutusi. Tagada õigusaktide täitmine. Tagada, et trahve ja muid sanktsioone rakendatakse tõhusalt ja neil on hoiatav mõju.

– Tugevdada haldussuutlikkust riiklikul ja kohalikul tasandil ning alustada strateegiliste plaanide, sealhulgas finants-strateegiliste ettevalmistamist.

– Töötada esialgsete ühtlustamiskulude põhjal välja keskkonna investeerimisstrateegia.

Tolliliit

– Ühtlustada üldiste tollimaksude tase *acquis'* nõuetega. Kaotada iga tariifikoodide jaotamise taotluse erimaks 100 euro väärtuses, kuna nimetatud maks on vastuolus *acquis'ga* ja sellega rikutakse stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu sätteid.

– Suurendada tolli käsitlevate õigusaktide rakendamisel ja piiriüleste kuritegude vastu võitlemisel haldussuutlikkust.

– Võtta kõik vajalikud meetmed päritolureeglite nõuetekohaseks rakendamiseks.

– Jätkuvalt ühtlustada õigusakte ja menetlusi *acquis'ga,* eelkõige transiidi, lihtsustatud menetluste ja tariifikvootide valdkonnas.

Välissuhted

– Jätkata tööd regionaalse Kagu-Euroopa vabakaubanduslepingu suunas.

Finantskontroll

– Võtta vastu ühtsed õigusaktid kogu sisekontrolli valdkonnas, hõlmates juhtide vastutuse, sõltumatu sisekontrolli, tsentraliseeritud harmoniseerimise ja pettuste vältimise kõiki aspekte.

– Töötada välja avaliku halduse sisefinantskontrolli strateegia või poliitiline dokument, mis on aluseks riigikontrolli keskmise tähtajaga prioriteetide rakendamisele.

– Viia lõpule funktsionaalselt sõltumatute siseauditiüksuste loomine riigi keskasutustes ja luua sellised üksused omavalitsuste tasandil. Tugevdada rahandusministeeriumi koordineerivat osa. Tagada adekvaatne personal, väljaõpe ja varustus.

– Luua finantsjuhtimise ja -kontrolli ühtlustamise üksus rahandusministeeriumis.

– Arendada välja tõhusad juhtimise-, järelevalve-, kontrolli- ja auditisüsteemid, mis on vajalikud programmide teostamiseks ELi ühinemiseelsete mehhanismide raames ja detsentraliseeritud rakendamise tingimustes.

– Tõhustada riigikontrolli tegevuslikku ja rahalist sõltumatust ning tagada aruannete järeldustele tuginevad järelmeetmed.

3.2. Keskmise tähtajaga prioriteedid

Poliitilised kriteeriumid:

DEMOKRAATIA JA ÕIGUSRIIK

Avalik haldus

– Jätkuvalt arendada stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu rakendamisel haldussuutlikkust.

– Jätkuvalt suurendada kodanikuühiskonna, sealhulgas sotsiaalpartnerite aktiivset osalemist otsustusprotsessides.

Kohtusüsteem

– Viia lõpule kohtureformi strateegia ja tegevuskava rakendamine. Tagada kohtusüsteemi sõltumatus ja tõhusus.

– Saavutada käegakatsutavad tulemused kohtusüsteemi toimimise parandamisel, suurendades tsiviilasjade läbiviimise kiirust.

– Jätkata kohtunike ja prokuröride koolitusakadeemia arendamist.

– Arendada edasi kohtusüsteemi suutlikkust organiseeritud ja majanduskuritegude lahendamisel.

– Tagada kohtutele adekvaatne varustus ja IT-tugi.

Korruptsioonivastane poliitika

– Jätkuvalt rakendada korruptsioonivastase võitluse strateegiat ja tõhustada teadlikkust tõstvaid algatusi halduses ja laia avalikkuse hulgas. Tagada korruptsioonivastaseks võitluseks kohandatud meetmete ja vastuvõetud õigusaktide tõhus rakendamine.

– Töötada välja metodoloogia ja käivitada luureandmete kogumise ja jagamise ning andmebaaside ühise kasutamise süsteem.

Ohridi raamleping

– Viia lõpule detsentraliseerimisprotsess ja jätkuvalt rakendada avalikus halduses ja riigiettevõtetes vähemuste tasakaalustatud esindatuse strateegiat.

INIMÕIGUSED JA VÄHEMUSTE KAITSE

– Jätkuvalt edendada austust inimõiguste vastu õiguskaitseorganites ja kinnipidamiskohtades ning vanglates.

Majanduslikud kriteeriumid

– Jätkuvalt parandada ettevõtluskeskkonda. Eelkõige viia lõpule kogu maa ja kinnisvara registreerimine ja sellega seoses tugevdada katastrit. Tagada läbipaistva õigusraamistiku alusel võlausaldajatele nende õiguste jõustamine. Jätkuvalt parandada investoritele pakutavaid tingimusi.

– Parandada valitsemistava kvaliteeti, samal ajal riigi rahanduse usaldusväärsust säilitades.

– Võtta meetmeid, et integreerida mitteformaalne sektor formaalsesse majandusse, eelkõige selleks, et tagada sotsiaalkindlustus kõikidele töötajatele, kõrvaldada registreerimata äriühingutes tekitatud ebaaus konkurents.

– Edendada struktuurseid muudatusi ja majandustegevuse mitmekesistamist, pidades silmas riigi suhteliste eeliste paremat ärakasutamist.

– Jätkata piirkondlikku majandusintegratsiooni. Kaasajastada transpordi ja side infrastruktuuri. Laiendada riigi kaubanduse integreerimist piirkondlikul tasandil.

– Vähendada mitteproduktiivsete kulutuste suhteliselt kõrget osakaalu, samal ajal suurendades hariduse, infrastruktuuri ning uurimise- ja arendustegevuse rahastamist.

– Kaasajastada haridussüsteemi. Viia haridussüsteemi kvaliteet vastavusse Euroopa standarditega. Ajakohastada kesk- ja kõrghariduse õppekavasid. Teha jõupingutusi, et luua kaasaegne kutseharidus-ja koolitussüsteem.

– Suurendada maksukogumise ja kulukontrolli haldussuutlikkust. Parendada sisekontrolli ja auditi standardeid.

Võime võtta liikmelisusest tulenevaid kohustusi

Kaupade vaba liikumine

– Suurendada jõupingutusi, et saada CENi ja CENELECi ning Euroopa Telekommunikatsiooni Standardiinstituudi (ETSI) täisliikmeks. Tagada asjakohane töötajaskond standardiinstituudis.

– Tugevdada haldussuutlikust turujärelvalve tõhusaks tagamiseks.

– Võtta õigusaktides kasutusele vastastikuse tunnustamise klauslid.

Töötajate vaba liikumine

– Arendada välja piisav haldussuutlikkus, et rakendada ühenduse õigusnorme sotsiaalkindlustusskeemide koordineerimisel.

Asutamisõigus ja teenuse osutamise vabadus

– Võtta vastu õigusaktid välismaa kutsekvalifikatsioonide tunnustamiseks ja luua sel eesmärgil haldusstruktuurid ja menetlused.

– Võtta vastu postidirektiivi alusel postiteenuse põhimõtted, kaasa arvatud postiteenuste valdkonnas sõltumatu riikliku reguleeriva asutuse loomine.

Äriühinguõigus

– Tagada kõrgetasemelised auditistandardid.

Konkurents

– Jätkuvalt parandada õiguskaitsetoimikut konkurentsipoliitika ja riigiabi kontrolli valdkonnas.

Infoühiskond ja meedia

– Võtta infoühiskonnas ja meedias üle ELi raamistik ning seda rakendada.

– Võtta vastu õigusaktid e-kaubanduse ja tingimusjuurdepääsuga teenuste kohta.

– Jätkata ühtlustamist piiriülese televisiooni Euroopa konventsiooni ja piirideta televisiooni direktiivi alusel.

– Jätkuvalt tugevdada reguleerivate ametiasutuste haldussuutlikkust.

Põllumajandus ja maaelu areng

– Arendada välja üldine maaelu arengu strateegia.

– Kaasajastada põllumajandusasutuste suutlikkust ja viia lõpule ühise põllumajanduspoliitika juhtimismehhanismide jõustamise ja praktilise rakendamise ettevalmistused, eelkõige integreeritud haldus- ja kontrollisüsteem (IACS) ning makseasutus. Tagada maatükkide identifitseerimissüsteemi toimimine.

– Luua viinamarjaistanduste register ja panna see toimima.

Toiduohutus, veterinaar- ja fütosanitaarpoliitika.

– Jätkata transmissiivseid spongioosseid entsefalopaatiaid ja loomseid kõrvalprodukte käsitlevate õigusaktide vastavusseviimist *acquis'ga*, rakendada ja kontrollida nende täitmist ning luua vajalik kogumis- ja töötlemissüsteem.

– Luua asjakohase töötajaskonnaga taimekaitseasutus ja võimaldada asjakohane laboratoorium fütosanitaarsete teenuste osutamiseks. Jätkuvalt fütosanitaarsete õigusaktide vastavusseviimist *acquis'ga*.

Transpordipoliitika

– Jätkata tööd eesmärgiga viia maanteetranspordi valdkonnas õigusaktid täielikku vastavusse *acquis'ga.* Jätkata õigusaktide raudteealase õigusaktide vastavusseviimist *acquis'ga* (esimene ja teine raudteepakett ja koostalitusvõime). Saavutada lennunduse õigusaktide täielik vastavusseviimine. Tagada vastavate õigusaktide jõuline täitmine.

– Jätkata Kagu-Euroopa transpordi piirkondliku tuumvõrgu väljaarendamist käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi rakendamist.

Energeetika

– Jätkata energiaühenduselepingu nõuete rakendamist.

– Töötada tuumaenergiat käsitlevate õigusaktide *acquis'ga* vastavusseviimiseks ja tugevdada haldussuutlikkust nimetatud sektoris.

Maksukorraldus

– Ühtsustada maksuõigus täielikult *acquis'ga,* kaasa arvatud uued õigusaktid (näiteks energeetikadirektiiv).

– Jätkata maksuameti reformi ja tagada selle nõuetekohane funktsioneerimine.

– Jätkata ettevalmistusi, et tagada koostalitusvõime ELi arvutisüsteemiga.

– Parandada läbipaistvust ja teabevahetust ELi liikmesriikidega, et hõlpsamini jõustada meetmeid, mis on suunatud maksudest kõrvalehoidumise või möödahiilimise ennetamisele. Selles suhtes võiks teabevahetus ELi liikmesriikidega põhineda OECD teabevahetuse näidislepingul.

Statistika

– Määratleda statistika piirkonnad, mis on vastavuses Statistiliste territoriaalüksuste nomenklatuuriga, ja alustada piirkondliku statistika tegemist.

– Luua põllumajandusloenduse alusel põllumajandusettevõtete register ja käsitleda vajakajäämisi põllumajandusstatistikas.

– Jätkuvalt arendada makromajandusstatistikat ja sotsiaalstatistikat.

– Arendada välja usaldusväärne ettevõtlusstatistika, mis põhineb statistilisel ettevõtlusregistril ja ettevõtlusloendusel.

Sotsiaalpoliitika ja tööhõive

– Jätkata töötervishoiu, tööohutuse, tööõiguse ja diskrimineerimise vältimise alal õigusaktide vastavusseviimist ELi õigusaktidega ja tugevdada vastavaid haldusstruktuure.

– Tugevdada tööinspektsiooni, tagades asjakohase töötajaskonna ja varustuse, ja võimaldada nimetatud asutusel kohaldada tõhusaid ja hoiatavaid sanktsioone.

– Arendada välja ja rakendada laiaulatuslikku tööhõivestrateegiat, hõlmates kõiki asjaomaseid sidusrühmi, pidades silmas nende osalust Euroopa tööhõive strateegias, kasutades asjakohast analüüsi-, rakendus- ja hindamissuutlikkust.

Ettevõtlus- ja tööstuspoliitika

– Määratleda ja rakendada tööstusstrateegia, mis soodustab kasvu ja uuenduslikkust.

– Jätkuvalt arendada väikese ja keskmise suurusega ettevõtete tugimehhanisme ja parandada nende juurdepääsu finantsteenustele.

Regionaalpoliitika ja struktuurivahendite koordineerimine

– Tagada vastutusalade selge jaotamine ja tõhus ministeeriumidevaheline koordineerimine, et arendada välja laiaulatuslik ja ühtne regionaalarengu strateegia.

– Luua partnerlusstruktuurid, et tagada tihe koostöö asjaomaste sidusrühmade vahel riigi ja piirkondlikul tasandil. Kaasata sotsiaalmajanduslikud ja muud partnerid.

– Tagada, et määratud juhtimis-ja makseasutused arendavad pidevalt oma suutlikkust.

– Määratleda ja rakendada riiklikud ja piirkondlikud arenguplaanid.

– Tõhustada finantsjuhtimist ja kontrollimenetlusi ning koostada nõuetekohane järelevalve- ja hindamissüsteemid.

– Luua riiklik piirkondliku arengu asutus.

– Arendada projekti ettevalmistamis- ja juhtimissuutlikkust kooskõlas struktuuri- ja ühtekuuluvusfondidega nii kesktasandil kui ka statistiliste territoriaalüksuste nomenklatuuri III tasandil.

Õigus, vabadus ja turvalisus

– Viia lõpule integreeritud piirikorralduse strateegia rakendamine.

– Jätkata politseireformi tegevuskava rakendamist. Jätkata seadmete kaasajastamist ja tõhustada väljaõpet. Jätkuvalt arendada inimressursside juhtimissüsteemi.

– Jätkuvalt arendada integreeritud jälitustegevuse süsteemi. Tugevdada eriuurimise suutlikkust, et võidelda organiseeritud kuritegevuse vastu, kaasa arvatud inimkaubandus, relvad ja narkootikumid.

– Võtta kasutusele varjupaigamenetlused, mis on täielikus kooskõlas rahvusvaheliste ja Euroopa standarditega, kaasa arvatud kaebuste esitamise uuendatud süsteem. Tugevdada haldussutlikkust, võttes vastu nii haldusstruktuuride strateegilise plaani kui ka varjupaigajuhtumite käsitlemise suunised. Tugevdada protsessijuhtimist ja tugisüsteeme. Tugevdada vastuvõtu suutlikkust ja arendada välja keskne andmebaas kõikide välismaalaste jaoks, mis hõlmab varjupaiku, sisserännet ja viisasid.

– Arendada välja ja rakendada migratsioonipoliitikat, kaasa arvatud aktiivset tagasisaatmispoliitikat, mis on kooskõlas ELi standarditega ja tõhus võitluses illegaalse siserände ning teisese sisserändega.

Teadus- ja uurimistöö

– Alustada integreeritud teadusuuringutepoliitika väljatöötamist.

– Tugevdada uurimis- ja tehnoloogiaarendussuutlikkust, et tagada edukas osalus ühenduse raamprogrammides.

Keskkond

– Integreerida keskkonnakaitse nõuded muude sektorite põhimõtetesse, eelkõige keskkonnamõjude hindamise arendamise kaudu.

– Suurendada investeeringuid keskkonna infrastruktuuridesse, pöörates erilist tähelepanu heitvee kogumisele ja töötlemisele, joogiveevarudele, õhu saastatuse käsitlemisele ja jäätmete käitlemisele.

Tarbija- ja tervisekaitse

– Jätkata ohutusega seotud meetmete vastavusseviimist *acquis'ga.*

Tolliliit

– Viia tolli õigusaktid ja protseduurid täielikku vastavusse ELi õigusaktide ja standarditega ning täielikult rakendada neid protseduure kogu territooriumi ulatuses.

– Jätkata tolliameti tugevdamist ja tagada selle nõuetekohane funktsioneerimine, et see oleks vastav ELi standarditele. Viia lõpule 2004 — 2008. aasta strateegilise plaani rakendamine. .

– Jätkata ettevalmistusi, et tagada koostalitusvõime ELi arvutisüsteemiga.

Välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika

– Tagada, et võetakse täielikult arvesse dokumenti „ELi juhtpõhimõtted, mis käsitlevad Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi osalisriigi ja ÜRO vahelist kokkulepet isikute kohtule üleandmise tingimuste kohta", mis võeti vastu 30. septembril 2002. aastal.

Finantskontroll

– Arendada ja rakendada juhtide vastutuse detsentraliseeritust ja sõltumatult läbiviidavat siseauditit kooskõlas rahvusvaheliselt aktsepteeritud standarditega ja ELi parimate

tavadega, järgides avaliku sektori sisefinantskontrolli (PIFC) mudelit, ühtsete õigusaktide ja piisava institutsionaalse suutlikkuse kaudu. Tagada, et nimetatud protsessi juhib rahandusministeerium, kellel on kooskõlastav ja ühtlustav roll.

– Jätkuvalt tugevdada riigikontrolli tegevussuutlikkust ja sõltumatust nii tegevuse kui ka finantseerimise mõttes.

– Arendada välja menetlused ja haldussuutlikkus, et tagada EÜ finantshuvide tõhus kaitse.

4. PLANEERIMINE

Ühenduse abi stabiliseerimis- ja assotsiatsiooni protsessis osalevatele Lääne –Balkani riikidele antakse olemasolevate rahastamisvahendite raames, eelkõige nõukogu määruse (EÜ) nr 2666/2000[3] alusel. Nimetatud otsusel puudub finantsmõju. Endisel Jugoslaavia Makedoonia Vabariigil on rahastamisele juurdepääs mitut riiki hõlmavate ja horisontaalprogrammide kaudu.

5. TINGIMUSED

Ühendus abistab Lääne-Balkani riike stabiliseerimis- ja assotsiatsiooniprotsessi raames tingimusel, et tehakse jätkuvaid edusamme nii Kopenhaageni poliitiliste kriteeriumide kui ka käesolevas Euroopa partnerluses sätestatud konkreetsete prioriteetide täitmisel. Nende tingimuste mittetäitmisest johtuvalt võib nõukogu võtta asjakohaseid meetmeid, lähtudes nõukogu määruse (EÜ) nr 2666/2000 artiklist 5[4]. Ühenduse abi suhtes kehtivad samuti tingimused, mille nõukogu on määratlenud oma 29. aprilli 1997. aasta järeldustes, eelkõige osas, mis käsitleb kasusaaja poolt endale võetud kohustusi teostada demokraatlikke, majanduslikke ja institutsionaalseid reforme.

6. JÄRELEVALVE

Euroopa partnerluse rakendamist kontrollitakse stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi alusel kehtestatud mehhanismide, eelkõige komisjoni esitatud aastaaruannete kaudu.

---

[3] EÜT L 306, 7.12.2000, lk 1, viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2415/2001 (EÜT L 327, 12.12.2001, lk 3).

[4] Nõukogu määruse (EÜ) nr 2666/2000 artikkel 5:
"1. Demokraatia ja õigusriigi põhimõtete austamine ning inimõiguste ja vähemuste austamine on oluline element käesoleva määruse rakendamisel ja ühenduse abi saamise abikõlbulikkuse eeltingimus. Kui neid põhimõtteid ei austata, siis komisjon, tegutsedes kvalifitseeritud häälteenamuse põhimõttel, võib võtta meetmeid.
2. Ühenduse abi suhtes kehtivad samuti tingimused, mille nõukogu on määratlenud oma 29. aprilli 1997. aasta järeldustes, eelkõige osas, mis käsitleb kasusaaja kohustust teostada demokraatlikke, majanduslikke ja institutsionaalseid reforme."